

Vai trò của chất lượng thể chế đối với phát triển bền vững: Bằng chứng từ cách tiếp cận Bayes phân cấp

Nguyễn Trần Xuân Linh^{1*}

¹ Trường Đại học Tài chính – Marketing.

ORCID ID: * 0000-0002-4579-6896.

✉ Tác giả liên hệ: ntxlinh@ufm.edu.vn.

Ngày nhận bài: 07/7/2025 | Biên tập xong: 02/11/2025 | Duyệt đăng: 12/11/2025

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Bài viết đánh giá vai trò của chất lượng thể chế (CLTC) đối với phát triển bền vững (PTBV) và sự khác biệt giữa các nhóm quốc gia.

Thiết kế nghiên cứu/phương pháp/tiếp cận: Nghiên cứu sử dụng mô hình Bayes phân cấp trên dữ liệu 72 quốc gia giai đoạn 2008–2022, kết hợp kiểm định độ vững bằng kỹ thuật Leave-One-Group-Out và so sánh với phương pháp tần suất.

Kết quả nghiên cứu chính: CLTC có tác động cùng chiều và nhất quán đến PTBV, rõ rệt nhất ở nhóm quốc gia kém phát triển.

Giá trị đóng góp mới: Nghiên cứu cung cấp bằng chứng thực nghiệm mới và khẳng định ưu thế của tiếp cận Bayes phân cấp trong phân tích hiệu ứng phân tầng, đồng thời nhấn mạnh vai trò then chốt từ cải thiện thể chế cho PTBV lâu dài.

TỪ KHÓA: Phát triển bền vững, chất lượng thể chế, mô hình Bayes phân cấp.

Mã phân loại JEL: C11, D24, G21.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2025.236>.....

1. Lời mở đầu

PTBV đã trở thành mục tiêu trọng tâm trong chiến lược của các quốc gia và cộng đồng quốc tế, đặc biệt kể từ khi Liên Hợp Quốc công bố 17 mục tiêu PTBV (SDGs) năm 2015. Trong tiến trình hiện thực hóa các mục tiêu này, CLTC được xem là yếu tố quyết định, có ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả điều hành chính sách, phân bổ nguồn

lực và lan tỏa những giá trị bền vững trên cả ba phương diện kinh tế, xã hội và môi trường (Kaufmann, Kraay, & Mastruzzi, 2010; Acemoglu & Robinson, 2012). Một hệ thống thể chế minh bạch, có trách nhiệm giải trình và năng lực quản trị hiệu quả giúp giảm thiểu bất định, củng cố niềm tin xã hội và tạo nền tảng cho phát triển dài hạn.

Các nghiên cứu gần đây của Sachs & ctg